

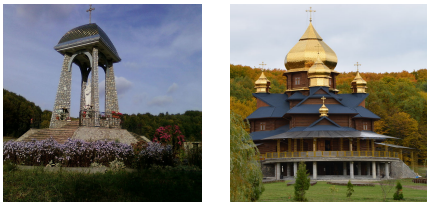
М. В. Вуянко

Монастир Успіння Матері Божої ЧСВВ

МОНАСТИР УСПІННЯ МАТЕРІ БОЖОЇ ЧСВВ Розташ. у с. Погоня Тисмениц. р-ну Івано-Фр. обл. За легендами, засн. у 12–13 ст., у письм. джерелах вперше згаданий 1634, коли М. Потоцький (каштелян краківський і власник Тисмениці) визначив «місце на Пшеничниках» для створення монастиря. Грамотою, виданою в Тисмениці 15 липня 1659, Я. Потоцький підтвердив волю батька і надав монастиреві нові землі. Перший відомий ігумен – ієромонах С. Угленський (1664). Від часу заснування монастир зазнавав постій. ворожих нападів, наприкінці 17 – у 1-й чв. 18 ст. жодних згадок про нього немає. Лише у Ревізії ігуменів 1724 вказано, що обитель існувала за правом панів Потоцьких. Ігуменом тоді був о. А. Сідлевич, разом із яким мешкало 9 законників. 1736 І. Велигорська (каштелянка волинська, яка походила з роду Потоцьких) відродила монастир і відписала йому Підгородищен. землю. В тому ж році вона збудувала церкву св. Онуфрія Пустельника та монастир. церкву Успіння Пресвятої Богородиці. 1739 монастир інкорпоровано до ЧСВВ, 1739–41 організовано богослов. курси для світських священиків. У серед. 18 ст. до нього приєднано монастирі в Тисмениці, м. Городенка (нині Івано-Фр. обл.), с. Лука (нині Городенків. р-ну), Загвіздя (нині Тисмениц. р-ну), Угорники (нині Івано-Фр. міськради). 1764 ігуменом став о. Яворський, 1778–79 – М. Бовга. Під час т. зв. йосифін. касати (ліквідація «непотрібних», із погляду австр. влади, монастирів) не закритий, оскільки монахи вели душпастир. працю у с. Погоня, але їх змусили передати до австр. скарбниці срібні шати, корони, воти, що прикрашали чудотворну ікону Божої Матері. 1832 ігуменом був о. Н. Миколаєвич, 1884 – о. І. Коринський, 1895–1909 – о. М. Грицак, відтоді – о. В. Муциківський. Перед 1-ю світ. війною закладено фундаменти нової церкви та монастиря, але роботи перервано внаслідок воєн. дій, завершені вони напередодні 2-ї світової війни. Ченці навіть відкрили власну цегельню, де виготовляли високоякісну цеглу. Станом на 1945 у монастирі несли послух 3–5 ченців, які окрім чернечої та душпастир. праці утримували велике госп-во, зокрема мали 19 га орного поля, 70 га лісу, велику пасіку, сад, коней, худобу, птицю. Розпорядженням Станіслав. облвиконкому (нині Івано-Франківськ) від 27 грудня 1946 монахів зобов'язали виїхати у Гошів. монастир василіян (нині Долин. р-н Івано-Фр. обл.), 5 березня 1947 рішенням Станіслав. облради все монастир. майно – житлово-госп. будівлі,

орну землю, лугові та лісові угіддя – передано Станіслав. обл. упр. мін-ва держ. безпеки (на той час у монастирі мешкали о. М. Грубий і С. Дмитерко). Після переїзду до Гошева василіяни передали церк. і монастир. речі на зберігання приват. особам. Наприкінці 1950-х рр. церкву розібрано, з її матеріалу збудовано госп. споруди. У монастир. приміщеннях розташовано психіатр. лікарню, де вона діє донині. Чернече життя у Погоні відроджено у 1990-х рр. 1991 офіційно зареєстровано чернечий осередок, 1995 призначено настоятелем о. Н. Гуралюка. 1993 освячено дерев'яну монастир. церкву Успіння Пресвятої Богородиці, перевезену до Погоні з с. Рунгури (Коломий. р-ну Івано-Фр. обл.). Тоді ж повернуто копію чудотвор. образу Пресвятої Богородиці, яку підпільно зберігали сестри служебниці з Тисмениці, 1996 – другу копію чудотвор. ікони, що знаходилася у с. Дора (нині у складі м. Яремче Івано-Фр. обл.). 2001 о. Н. Гуралюк віднайшов оригінал чудотвор. образу Погон. Матері Божої 17 ст. На тер. монастиря зведено сучас. духовно-монастир. центр, де щороку проводять багатотисячні Всеукр. прощі, Міжнар. прощі Вервиці, Молодіжні паломництва.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Ваврик М. Нарис розвитку і стану Василіянського Чина XVII–XX ст. Рим, 1979;
2. Вуянко М. Звіт про роботу Експедиції ІФКМ по дослідженню середньовічних монастирів Прикарпаття. Ів.-Ф., 2001.

Бібліографічний опис:

Монастир Успіння Матері Божої ЧСВВ / М. В. Вуянко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69625>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).